

Tips & Tricks van de Daylight Academy

02 – Volg uw daglicht

“The brightest light casts the darkest shadow.”

Star Wars III – Revenge of the Sith

Ontwerpen met daglicht gaat niet alleen over het halen van normen of het bereiken van een bepaald verlichtingsniveau. Het gaat in de eerste plaats over het begrijpen van een fundamenteel menselijke verwachting: zich goed voelen in een ruimte, er tot rust komen, er werken, leven en mensen ontvangen. Natuurlijk licht raakt aan gebruik, comfort, emotie en levensritme. Het is nooit neutraal.

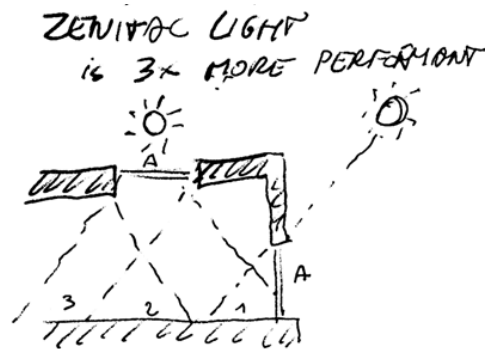
En toch spreken opdrachtgevers zelden precies over daglicht. Ze zeggen: *“Ik wil een mooie woning”*, *“een aangename plek om te wonen”* of *“lichte ruimtes”*. Ze drukken een intentie uit, maar zelden een concreet geformuleerde behoefte. Het is daarom aan de architect om dat gesprek op gang te brengen, de juiste vragen te stellen en de opdrachtgever te helpen zijn of haar eigen verhouding tot licht en schaduw te benoemen.

Want iedereen heeft een eigen **daglichtprofiel**. Sommigen zoeken de ochtendzon, anderen verkiezen een zacht en gelijkmatig licht. Sommigen willen koken in helder daglicht, werken met zicht op de verte of ontwaken in een slaapkamer badend in licht; anderen geven de voorkeur aan geborgenheid, intimiteit, schaduw of koelte. Over licht spreken, is spreken over leefgewoonten, ritmes, beleving en voorkeuren. Dat gesprek verandert vaak het project fundamenteel.

In een Belgische context, gekenmerkt door een vaak grijs klimaat, werkdagen binnenshuis, een toenemende verdichting en steeds dikkere gebouwschillen, wordt die vraag nog relevanter. We brengen ongeveer 90% van onze tijd binnen door. Als daglicht niet van bij het begin wordt meegenomen in het ontwerpproces, riskeren we meer licht van onze schermen te krijgen dan van de zon. Nochtans moeten onze woningen, werkplekken en leeromgevingen ons het licht bieden dat we verdienen, terwijl ze ons tegelijk beschermen tegen oververhitting door warmere zomers.

Wist u dat?

Algemene regel voor zenitaal licht: bij een gelijke oppervlakte kan een dakopening **tot drie keer performanter** zijn dan een verticale opening. Ze heeft een directere toegang tot het hemellicht, is minder afhankelijk van de oriëntatie en laat vaak toe om met een kleinere opening toch dezelfde lichtprestatie te behalen.

Ontwerpdoelstelling: betere verlichting met minder glasoppervlak, waarbij bepaalde warmteverliezen worden beperkt.

Voor de architect is de uitdaging dus dubbel: de verwachtingen van de opdrachtgever blootleggen én ze vertalen naar meetbare en controleerbare ontwerpkeuzes. Dat vraagt om tools, methodiek en een echte daglichtcultuur. Een ruimtelijke wens kunnen koppelen aan een luxwaarde, een daglichtfactor, een kwaliteit van uitzicht of een openingsstrategie maakt vandaag integraal deel uit van goed ontwerp.

Eigenlijk ontbreekt er in veel ontwerpprocessen een echte **daglichtbriefing van de opdrachtgever aan de architect**. Begrijpen wat een bewoner of gebruiker verwacht van natuurlijk licht, en vervolgens kunnen nagaan of het ontwerp daaraan beantwoordt, is essentieel voor een meer doordachte, gevoelige en duurzame architectuur.

Dat is precies de ambitie van de **Daylight Academy**: kennis, tools en ontwerpreflexen delen die helpen om daglicht te benaderen als een volwaardige ontwerpmaterie.

Ruimtes transformeren, is ook mensen transformeren.

